

Eesti Keele Instituut

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Eesti Keele Instituut

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Extending the functions of the EELex dictionary writing system using the example of the Basic Estonian Dictionary

Madis Jürviste, Jelena Kallas,

Margit Langemets, Andres Loopmann, Maria Tuulik, Ülle Viks

Institute of the Estonian Language

Tallinn, Estonia

madis.jyrviste@eki.ee, jelena.kallas@eki.ee, margit.langemets@eki.ee,
andres.loopmann@eki.ee, maria.tuulik@eki.ee, ylle.viks@eki.ee

Dictionary writing system EELEX: general features

- **Unicode support**
- **XML databases**
- **XSD schemas**
- **XSL transformations for generating different views**
- **click-to-edit**
- **structural queries**
- **sorting of query results**

New functions of EElex (I)

- dictionary compilation and customization -

- **schema editor**
- **article preview generator**
- **cross-reference checker**
- **spell check in input text boxes**

New functions of EELex (II) - dictionary compilation and customization -

- **morphological analysis, synthesis**
  - **automatic generation of morphological information**
- **bulk corrections interface**
- **list data manager / menu compiler**
- **use of multimedia data**

New functions of EELEX (III) - dictionary publishing -

- **create different versions of print dictionaries from one database**
  - **selecting different structure elements to display**
- **export entries to print layout format**
- **step-by-step entry content displaying**
in e-dictionaries

Global search function

- **allows the user to search for a headword in other EELex dictionaries or common headwords in different dictionaries**

The Basic Estonian Dictionary XML-database

1. pronunciation
  2. morphology
  - + pronunciation in mp3
  3. meaning description
  4. word formation
  5. government patterns
  6. collocation patterns
  7. multiword expressions
  8. sense relationships
    - synonymy & antonymy
  9. illustrations
  10. comments
- **example: *usk* 'faith'**

Metadata

- **semantic type** of the word sense(s)
- **entry templates**
- **perspective: possibility to generate onomasiological dictionaries out of semasiological**

Government and collocation patterns in the BED

- Sketch Engine for Estonian -

- **patterns are presented in separate blocks and grouped according to collocation and government codes**
- **patterns are provided by word sketches**

Conclusions and perspectives (I)

- **integration of EELEX and Estonian Sketch Engine**
- **integration of EELEX and Estonian speech synthesizer**
- **compilation methods allow to select display elements in the end-user interface: headwords, domain labels, usage examples, grammatical information, etc.**

Conclusions and perspectives (II)

- **direct links to entry content word-forms to find according headwords**
- **direct links to EELex global search, as well as other resources (e.g. Wikipedia)**
- **language learning environment based on EELex data**

References

- **Kallas, J., Tuulik, M. (2011).** Eesti keele põhisõnavara sõnastik: ajalooline kontekst ja koostamispõhimõtted. In *Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 7. Tallinn: Eesti Rakenduslingvistika Ühing, pp 59–75.*
- **Langemets, M., Loopmann, A. & Viks, Ü. (2010).** Dictionary management system for bilingual dictionaries. In S. Granger, M. Paquot (eds.) *eLexicography in the 21st century: New challenges, new applications. Proceedings of eLex 2009. Louvain-la-Neuve: Presses universitaires de Louvain, Cahiers du CENTAL, pp 425–430.*

Thank you for Your attention!

Appendix: screenshots

Skeem -- Webpage Dialog

Otsi: @c:aT   1/0

- [0, 1] - <c:sls> = sag-S sõnaliik
- [0, 1] - <c:vk> = vormikood
- @c:g = genereeritud
- [0, -1] - <c:mfp> = morfoloogia plokk
- @c:aT = toimetaja**
- @c:aTA = toimetamise aeg
- @c:g = genereeritud
- @c:kl = kirje liik
- [0, -1] - <c:gkg> = gram.kategooria grupp
  - @c:gkn = kategooria nimi
  - [0, -1] - <c:mvg> = vormigrupp
    - @c:vn = vorminimi
    - [0, -1] - <c:mvgp> = paralleelvormi grupp
      - [0, 1] - <c:mv> = muutevorm
      - [0, -1] - <c:hldf> = häälduse failid
        - @c:mT [obl] = meedia tüüp
        - @c:aK = ploki koostaja
        - @c:aKL = ploki koostamise lõpp
- [0, 1] - <c:mt> = muuttüüp
- [0, -1] - <c:sl> = sõnaliik
- [0, 1] - <c:gki> = gr.kasutusinfo
- [0, -1] - <c:par> = paronüüm
- [0, -1] - <c:mvt> = märksõnaviide
- @c:i = hom-number

Nim ek.	toimetaja	Nim ik.	new attribute
Nim vk.	noovõli atribut		
Liik	ainult tekst	Tüüp	xs:string
Min.		Maks.	

B   I   U   ↑aA
Font: [ ]   Suurus: [ ]
Värv: [ ]   Taust: [ ]
Algv. [ ]   Luua   Põhielement

c:aT   27: c:sr /c:A /c:P /c:mg /c:mfp /@c:aT   Tüübid

xs:boolean
xs:dateTime
xs:decimal
xs:language
xs:positiveInteger
xs:string
xs:unsignedByte

http://eelex.dyn.eki.ee/_shs/html/gen_skeem.htm   Trusted sites

Entry schema editor

Artikli vaate kujundus: Eesti keele põhivõnava sõnastik, 'Kallas' -- Webpage Dialog

@xml:lang> - sõnaraamat
A @c:KF @c:AS[obl]> - artikkel
:c:P> - päis
- <c:mg> - märksõna grupp
,1] - <c:sag> - sagedusrühm
,1] - <c:eelrek> - eelreksioon
∞] - <c:m @c:i @c:liik @c:ps @c:u @
,1] - <c:järelrek> - järelreksioon
,1] - <c:hldf @c:mT[obl] @c:aK @c:aK
,1] - <c:lyh> - lühend
,1] - <c:sls> - sag-S sõnaliik
,1] - <c:vk @c:g> - vormikood
∞] - <c:mfp @c:aT @c:aTA @c:g @c
[0, ∞] - <c:gkg @c:gkn> - gram.kategor
[0, ∞] - <c:mvg @c:vn> - vormigrupp
[0, ∞] - <c:mvgp> - paralleelvormi
[0,1] - <c:mv> - muutevorm
[0, ∞] - <c:hldf @c:mT[obl] @c:
[0,1] - <c:mt> - muuttüüp
[0, ∞] - <c:sl> - sõnaliik
[0,1] - <c:gki> - gr.kasutusinfo
- <c:par> - paronüüm
- <c:mvt @c:i @c:t @c:mvtl> - märksõ
<c:S> - sisu
- <c:tyg1> - ühisinfo_1
,1] - <c:grg> - grammatikagrupp
[0, ∞] - <c:sl> - sõnaliik
[0,1] - <c:gki> - gr.kasutusinfo
[0,1] - <c:gkom> - gr. kommentaar
- <c:tp @c:tnr[obl]> - tähendusnumbri
,1] - <c:grg> - grammatikagrupp
[0, ∞] - <c:sl> - sõnaliik

<c:S> - sisu (esineb c:A) Glob. Näidata

B *I* U ↑a Link Uus rida Allelem Ei trüki

Lähtekeel:

Loend Äär Stiiil Paigutus

Font Suurus

Värv Taust Asendus

Süm. eelm: ümber: A ees: tag

xx-small
x-small
small
medium
large
x-large
xx-large

usk
1. (*ainsuses*) kindel sisemine veendumus, milles ei kahelda *Ainult ravimid ei aita, ka usku peab olema.*
- **kellesse-millesse** *Mul on tema võimetusse usku. Ta leidis uuesti usu jumalasse.*
- **usku kaotama** *Ma olen kaotanud usu inimestesse.*
- **kindel, suur; pime usk**
2. religioon *Mis usku sa oled?*
- **katoliku, luteri usk**

art ... tingArt Salvesta

OK

Entry preview generator

http://eelex.dyn.eki.ee/ - PSV - Windows Internet Explorer

Otsitav piirkond [0,∞] - <c:A> - artikkel

Otsitav element [0,∞] - <c:kn> - käändereksioon

A - Y   tõstutundetu   *.*

märkidega   globaalselt

AB: A - Y

muuda väärtusi (c:kn)
 muuda väärtusi (c:kn) **muuda väärtusi (c:kn)**
 kustuta (c:kn)
 asenda element (c:reg) grupis
 lisa element (c:reg) grupis
 kustuta element (c:reg) grupis
 muuda gruppe (c:reg)
 kustuta artikkel (c:A)

☒ 24	koosnema	<c:reg>	kellest-millest Ansambel koosneb viiest lauljast., Romaan ko osast.		
☒ 25	kuuluma	<c:reg>	kellele-millele See raamat kuulub Jaanile., See maa kuulub riigile.		kellele v millele
☒ 26	kõlbama	<c:reg>	kelleks-milleks Ta ei kõlba õpetajaks.		kelleks v milleks
☒ 27	käima	<c:reg>	kelle-mille kohta See märkus ei käi sinu kohta.		kelle v mille kohta
☒ 28	üumber käima	<c:reg>	kellega-millega Ta oskab kõigiga hästi ümber käia.; Ta ei oska rahaga ümber käia. (ta ei oska raha mõistlikul viisil kasutada)		kellega v millega
☒ 29	lugu pidama	<c:reg>	kellest-millest Temast peetakse lugu.		kellest v millest
☒ 30	lähinema	<c:reg>	kellele-millele Rong läheneb jaamale.		kellele v millele
☒ 31	mööda minema	<c:reg>	kellest-millest Läheneb iga päev sellest kauplusest mööda.		kellest v millest
☒ 32	mõjuma	<c:reg>	kellele-millele See jutt talle ei mõju.		kellele v millele
☒ 33	mõjutama	<c:reg>	mida-keda Toit mõjutab tervist., See otsus mõjutab kõiki.		mida v keda
☒ 34	mööduma	<c:reg>	kellest-millest Auto möödus bussist.		kellest v millest
☒ 35	olenema	<c:reg>	kellest-millest Temast oleneb palju.		kellest v millest

     MySQL Otsing: 0m, 1s; 40 objekti, 34 art.

Bulk corrections

[SP] "Eesti keele sõnapered"

Tööversioon!

Kasutajate tagasiside on oodatud: [Silvi Vare](#)

Päring:

artikli osas

Leitud 6 artiklit

kool s *õppe- ja kasvatusasutus; haridus- ja koolisüsteem; koolitus; kogemused, õppetund, koolkond*

[P_TUL]

kool=kond s *suund kunstis, kirjanduses, teaduses vm.*

kooli=ta#ma v

kooli|t=us s

täie|nd|us+kooli|t|us s

muusiku+kooli|t|us s

õpi#poisi+kooli|t|us s

kooli|t|us+telli|mus s

harju|t=us+kool s

muusika s *(kunstiliik); PILT miski muusikat meenutav v. muusikana mõjuv*

[P_TUL]

muusik s *helilooja, (instrumentaalmuusika) interpret jm. (kutseliselt) muusikaga tegelev isik*

muusiku+kooli|t|us s

**Example of step-by-step
entry content displaying in EELex**

☒	Väärtus	Seletus eesti	Seletus ingl	Parandaja	Parandamise aeg
	aiand	aiandus	gardening	-	-
	aj	ajalugu	history	-	-
	anat	anatoomia	anatomy	-	-
	antr	antropoloogia	anthropology	-	-
	arheol	arheoloogia	archeology	-	-
	arhit	arhitektuur	architecture	-	-
	astr	astronoomia	astronomy	-	-
	auto	autondus	automobile engineering	-	-
	bibl	bibliograafia	bibliography	-	-
	biol	bioloogia	biology	-	-
	bot	botaanika	botany	-	-
	ehit	ehitusala	building	-	-
	el	elekter ja elektrotehnika	electricity	-	-
	etn	etnograafia	ethnography	-	-
	farm	farmaatsia	pharmacy	-	-

Uue väärtuse lisamine

Sisesta uus väärtus!

OK

Cancel

aut|

OK

List data manager

http://eelex.dyn.eki.ee/run/SL/Koond/Koond.html#/Algus indeks

sõnastike koondindeks indeks sõnastikud rakendusest

usk

Nr.	Märksõna	Hom. nr	Liik	Sõnastik
1	usk			Eesti-vene sõnaraamat
2	usk			Eesti-X andmebaas
3	usk			Eesti-Soome sõnaraamat
4	usk			Põhisõnavara sõnastik
5	usk			Õigekeelsussõnaraamat ÕS 2006
6	usk			SõnaPered
7	usk			Eesti keele seletav sõnaraamat
8	usk			Ühekõiteline seletav sõnaraamat
9	usk			Eesti-udmurdi sõnaraamat

9 kirjet / 0m, 0s.

Otsiti märksõnu 'usk' järgmistest sõnastikest: EVS, ETY, EX_, FIN, GEO, HAR, IES, IEF, LAT, LDW, LEX, LIT, OD_, PSV, QQV, QS_, SP_, SS_, SS1, UDM, UKR, USV, VSL.

usk <20:usu, .usku>. Ta on luteri usku *ta on luteriusuline, luterlane*. Rahvas pööراتи risti_usku, vene usku, muhamedi usku. Usk enesesse, tulevikku = enese_, tuleviku_usk. Ema usk oma poja andekusse. Läksime kindlas usus, heas usus v hea usu peale. Elu_, võidu_, õnne_usk. Eba_, lahk_, riigi_, risti_, umb_, väär_, õige_usk. Usu_elu, filosoofia, kannataja *märter*, komme, kultus, liikumine, lõhe, salgaja, sallivus, taganeja = vääraja *ketser*, teaduskond, vabadus, vend, õde, ühing

EELEX global search function

usk **S**

♪ <'usk, usu, 'usku, 'usku; *mitmus*: usud, 'uskude, 'uske = 'uskusid
22 S>

1. (*ainsuses*) kindel sisemine veendumus, milles ei kahelda
Ainult ravimid ei aita, ka usku peab olema.

▪ *kellesse-millesse* *Mul on tema võimetusse usku.*

● **usku kaotama** *Ma olen kaotanud usu inimestesse.*

● **usku leidma** *Ta leidis uuesti usu jumalasse.*

● **kindel, suur; pime usk**

2. religioon *Mis usku sa oled?*

● **katoliku, luteri usk**

BED entry for noun *usk* ‘faith’

http://eelix.dyn.eki.ee/_shs/art.cgi Eesti keele põhisõnava sõ...

Kõide: Kõik kõited

semantiline tüüp loom

Otsi xml

Päring: [semantiline tüüp (./c:st) ['loom' (<->: 4)], tt-tu, m-deta, glob.; 25 leidu, 23 artiklit.
(näidatakse esimesed 5000 artiklit)

Lex

Jnr: KB	Kd.	Märksõna(d)	Leid	K.	K. lõpp	T.	T. aeg	T. lõpp	Pt.
1: 1	I	hiir	<st> ▪loom	MTuulik	2011-03-16 16:52:50	JKallas	2011-05-04 15:47:28	JKallas, 2011-05-04 15:47:32	
2: 1	I	hobune	<st> ▪loom	MTuulik	2011-03-16 11:21:58	JKallas	2011-06-16 13:12:44	JKallas, 2011-06-16 13:13:04	
3: 1	I	hunt	<st> ▪loom	MTuulik	2011-03-16 11:31:12	JKallas	2011-04-19 15:20:13	JKallas, 2011-04-19 15:20:46	
4: 1	I	jänes	<st> ▪loom	EKI		LHollman	2011-08-10 00:41:56		
5: 1	I	kala	<st> ▪loom	EKI		JKallas	2011-10-11 11:42:18		
6: 1	I	karu	<st> ▪loom	MTuulik	2011-03-16 16:22:04	JKallas	2011-04-20 10:45:30	JKallas, 2011-04-20 10:46:05	
7: 1	I	kass	<st> ▪loom	MTuulik	2011-03-25 17:04:02	JKallas	2011-10-25 11:41:01	JKallas, 2011-10-25 11:41:01	
8: 1	I	kits	<st> ▪loom :: <st> ▪loom	MTuulik	2011-03-25 17:02:23	JKallas	2011-05-05 11:52:45	JKallas, 2011-05-05 11:52:50	
9: 1	I	koer	<st> ▪loom	MTuulik	2011-03-25 14:32:42	JKallas	2011-04-20 15:44:32	JKallas, 2011-04-20 15:45:06	
10: 1	I	konn	<st> ▪loom	MTuulik		LHollman	2011-09-01 00:38:32		

Version : 13.06.2011

Semantic types in the BED

	Kollokatsiooniplokk	
	<u>Kollokatsioonigrupp</u>	
	kollokatsioonikood	Adj+S
	<u>Kollokatsiooni rühm</u>	S+S
↓	kollokatsiooni reksioon	Adj+S
	kollokatsioon	Adj+Sk
	kollokatsioon	Ss+V
	kollokatsioon	So+V
	kollokatsioon	Sk+V
	kollokatsioon	Adj+V
	<u>Kollokatsiooni rühm</u>	Adv+Adj
↓	kollokatsiooni reksioon	Adv+V
	kollokatsioon	Adv+Adv
	kollokatsioon	kange kohv
	kollokatsioon	lahja kohv
↓	kasutusnäited	

Collocation patterns in the BED

usk () EstonianRC freq = 11245

object_of 481 5.6	subject_of 588 1.7	a_modifier 1625 2.1	noun_sisseütlev 324 32.7	adj_modifier_käändumatu 237 8.5
sisendama 47 9.84	puuduma 42 5.49	hea 319 5.84	jumal 48 6.84	katoliku 81 10.33
andma 47 2.61	kaduma 41 5.58	kindel 124 6.45	õiglus 13 7.16	luteri 74 11.33
lisama 34 4.99	aitama 35 4.98	uus 113 3.36	olema_noun 79 8.7	vene 18 3.37
kaotama 28 4.87	lubama 23 3.72	suur 74 2.92	uskmatust 11 11.27	eesti 18 2.93
väljendama 21 6.12	tulema 20 1.14	pime 45 7.37	oopium 10 9.94	muhamedi 17 10.62
kinnitama 19 3.37	jääma 19 1.57	eriline 45 5.69		buda 10 9.72
avaldama 16 3.51	andma 19 1.31	kristlik 39 7.4		
ja/või 953 4.9	adverbial_of_seestütlev 65 3.0	gen_modifier 1053 1.1	a_modifier_comp 49 1.0	gen_modifies 821 0.8
lootus 34 6.1	rääkima 16 2.6	islam 153 10.22	suurem 16 2.42	põhimõte 35 5.33
keel 33 4.52	adverbial_of_seesütlev 68 2.3	inimene 135 3.91		jumal 17 5.29
rahvus 31 6.98	elama 20 3.46	rahvas 50 4.73		esindaja 16 2.74
rass 30 8.73	a_modifier_ordinal 72 1.1	eestlane 24 3.89		kirik 12 3.73
enesekindlus 24 7.92	teine 71 2.83	juut 19 5.87		puudumine 11 3.88
armastus 23 5.83		moslem 16 7.23		küsimus 11 1.5
teadus 18 5.82		kodanik 15 4.16		

Word sketch for noun *usk* 'faith'